

Lentevogels in Gent

De belangrijkste ornithologische wapenfeiten van april en mei werden speciaal voor u samengevat in dit artikel. Is uw honger naar vogelwaarnemingen na het lezen hiervan nog niet gestild, dan bevelen we u ten eerste een abonnement aan op ons natuurstudietijdschrift Gallinago, waar steeds een vollediger waarnemingsrubriek in te vinden is. Ook de fenologie (aankomstdata van de trekvogels), maxima van gewonere doortrekkers, broedgevallen,... komen aan bod. In deze Snep!-rubriek moeten we ons noodgedwongen beperken tot de echt leuke dingen!

GEERT SPANOGHE

Watervogels

Van 19 tot 26 april pleisterde een *roodkeelduiker* op het spaarbekken te Kluizen. Gedurende deze periode zagen we de vogel geleidelijk aan meer rode keelveren krijgen. Op 9 april kregen we in Doornzele een andere zeldzaamheid te zien, een *kuifduiker*. Door de opspuiting van de beroemde plas in dit gebied hadden de *geoorde futen* dan weer een moeilijk jaar! Slechts een dertigtal vogels bleven om er hun nest te maken. De blijvers hadden dikke pech, want hun nest overspoelde telkens weer.

De kolonie *aalscholvers* te Vinderhoutte bedroeg dit jaar 21 nesten, hier ook 18 nesten van blauwe reiger. Na een winter met overal *roer-*

dompen begon er dit voorjaar ook één te zingen in de Putten te Melsen!! Helaas slechts tot 14 april, zodat van een broedgeval geen sprake is. Daarna was er nog een waarneming aan de Bolveerput te Semmerzake. Maar het had gekund, daar in die Putten...

Weinig *kleine zilverreigers* dit jaar: twee exemplaren over de Hoge Laken te Drongen op 23 april, een pleisteraar te Doornzele in april en één in de Bourgoyen op 7 mei, en tenslotte nog een exemplaar op Callemansputte te Zelzate op 23 mei. Verder werden er op een aantal plaatsen *purperreigers* gesignaleerd: twee overvliegend in de Bourgoyen op 16 april, twee opvliegend in de Putten te Melsen op 4 mei

Geoorde fuut (foto Joachim Mergeay)

en op diezelfde dag zat er ook ééntje in de Rode Geul te Assenede.

Lepelaars hadden we iets meer verwacht dit jaar, zeker in de Bourgoyen! Het merendeel van de waarnemingen komt echter uit Doornzele: een adult en eerste zomer op 21 april, twee exemplaren op 4 mei, zes op 21 mei en een adult op 24 en 25 mei. Op 17 april vlogen er twee lepelaars op aan de Ryvissche te Zwijnaarde en op 4 mei zat er ook een eerste zomer in de Rode Geul te Assenede. Half maart al tenslotte was er een pleisteraar in de Bergenmeersen te Destelbergen.

Over het Puyenbroek te Wachtebeke vlogen twee *zwarte ooievaars* op 10 mei. Toen zaten hier nog

geen *bijeneters*, maar lees hiervoor vooral verder... *Witte ooievaars* werden waargenomen pleisterend in de Bourgoyen op 4 april, overvliegend in Ledeberg op 6 april (toen ook één pleisterend langs de E17 te Beervelde), boven Luchteren op 8 april, over de Bourgoyen op 9 april (toen ook één pleisterend te Lovendegem), over het centrum van Gent (Pijlstraat) op 12 april, pleisterend in de Bourgoyen op 18 april, overvliegend over de kanaalzone op 21 april en over de Kalkense Meersen (twee exemplaren) op 4 mei. De laatste ooievaar trok op 9 mei over Sint-Martens-Latem.

Dit jaar werd opnieuw een broedgeval van *pijlstaart* vastgesteld in de Bourgoyen! Aan de zandafgraving bij Heusdenbrug zaten bovendien twee gekwetste exemplaren. Ze verbleven er tot zeker eind mei! Op 22 april zat kortstondig een wijfje *Amerikaanse smient* in de Bourgoyen. Deze vogel, die gekopeld was aan een mannetje 'gewone' *smient*, was hier enkele dagen eerder al gezien, maar niet met zekerheid herkend. Hoewel er vrij veel *zomertalingen* gezien werden vanaf half maart, is er nu geen spoor meer van te bekennen! Ook niet op de plaatsen waar ze wekenlang verbleven, zoals de Bourgoyen, Gentbrugse Meersen en Scheldevallei ten zuiden van Gent. Enkel op Doornzele lijkt er een broedkoppel aanwezig!

Roofvogels

Er werden tot nog toe weinig *wespendieven* gemeld. Net zoals vorig jaar werd deze soort weer opgemerkt in de Vinderhoutse bossen. Opletten dat daar geen broedgeval van komt! Een *visarend* trok noordwaarts over het Leeuwenhof op 16 april. Een andere werd gespot over de Reymeren te Merelbeke op 10 mei, op 15 april vloog er één rond boven de Putten te Melsen en op 29 april pleisterde er één te Wachtebeke, Grote Kreek. Op 3 april trok een *rode wouw* over de Meelstraat te Gent. *Zwarte wouwen* trokken over Vinderhoutse op 2 april, Gent (Pijlstraat) op 13 april, Beervelde op 15 april, Gent-centrum op 21 april, Destelbergen (Bergenmeersen) op 23 april, Sint-

Martens-Latem op 4 mei. Waarnemingen van pleisterende zwarte wouwen waren er in de Damvallei (6 mei) en bij het Heilig Geestgoed te Munte (7 mei).

Slechtvalken bezetten weer drie territoria in het Gentse. Het koppel van Rodenhuize had drie jongen, het koppel van Langerbrugge had één jong en hopelijk komen we snel te weten hoe het met het gezinnetje op de Sint-Baafskathedraal gesteld is!

Rallen en steltlopers

In april waren er veel waarnemingen van – bovendien mooi zichtbare – *porseleinhoentjes*: in de Bourgoyen (drie maal), Doornzele (twee), Destelbergen (één en twee), Malem (één) en Ryvissche te Zwijnaarde (één). Tenslotte werd ook een alarmerend porseleinhoen gehoord op onze percelen in de Assels op 14 mei. Betrof het een broedvogel!?

Op 16 april vlogen over Sint-Martens-Latem drie *kraanvogels*. In mei landde er één langs het Damslootmeer te Destelbergen.

Kluten werden dit jaar relatief weinig gezien op doortrek. Een groep van 22 exemplaren op Callemansputte op 10 mei was wel mooi. Hier bleven ook twee territoriale koppels hangen. Ook in de Gentbrugse meersen bleef lang een koppel hangen bij een weideplas. Het leek er zelfs op dat ze zaten te broeden, temidden een ordinaire weide. Op Doornzele lukte het dit jaar niet echt door de opspuiting van het gebied.

De enige *zilverplevier* vloog rond te Callemansputte op 24 mei. In de tweede helft van mei was er opvallende doortrek van *bontbekplevieren*. Het grootste groepje betrof tien exemplaren op Callemansputte. Ook in de Bourgoyen en de Scheldevallei werd deze soort vanaf maart nu en dan opgemerkt.

Een *kleine strandloper* zat te Callemansputte op 17 mei. Deze soort is op voorjaarsstrek veel zeldzamer dan tijdens het najaar. *Temmincks strandlopers* werden opgemerkt te Callemansputte op 16 mei (twee exemplaren) en Doornzele op 17 mei. Van *krombekstrandloper* viel slechts één waarneming te noteren: twee exemplaren op Callemansputte op 23 mei. *Kanoeten* werden gezien te Doornzele op 10 mei, 16 mei (twee exempla-

Zwarte wouw (foto Geert Spanoghe)

ren) en op 21 mei. Opmerkelijk was wel de waarneming van een kanoet op de Schelde te Gentbrugge op 23 mei! Te Doornzele werden enkele drieteenstrandlopers opgemerkt, op 17 mei en op 24 mei.

Een koppel *rosse grutto* pleisterde te Callemansputte op 21 mei. Eind april werden af en toe *IJslandse grutto's* gezien in de Bourgoyen, steeds één à twee exemplaren. Op 9 april werden ook twee exemplaren aangetroffen te Doornzele.

Uit enkele gebieden ontvingen we waarnemingen van *zwarte ruiters* gezien. Het hoogste aantal betrof vier exemplaren op de Schelde te Destelbergen op 25 april. Balts van *watersnip* werd op de avond van 12 april vastgesteld in de Putten te Melsen maar voor een langdurig concert moest je in de Gentbrugse meersen zijn. Het ziet er echter wel naar uit dat het bij baltsen gebleven is...

Meeuwen en sterns

Tot half april waren er ongewoon veel *zwartkopmeeuwen* te zien in de regio Wachtebeke-Lochristi. Regelmatig joegen honderd exemplaren op akkers, achter ploegende landbouwers. Tussen de *kokmeeuwen* in de kolonie in het Molsbroek te Lokeren zittingen dit jaar tientallen koppels zwartkopmeeuw te broeden. Op de plas van Doornzele telden we drie nesten tussen meer dan tweehonderd

Porseleinhoen

Sprinkhaanzanger

nesten van kokmeeuwen. Van een andere mogelijke broedplaats, de terreinen van Sidmar, ontvingen we nog geen gegevens. We konden tot onze grote tevredenheid vaststellen dat onze *visdieven*-vlotjes weer goed in de smaak vielen. Zowel op het Leeuwenhof als op het Damvalleimeer werd er gretig gebruik van gemaakt. Op deze laatste plaats echter waren eind mei geen eieren meer aanwezig! Het nest werd er helaas bezet door pleisterende aalscholvers... Op het Leeuwenhof gingen in diezelfde periode woelige gevechten door tussen het mannetje van het broedend koppel en een koppel dat een tweede vlotje wel zag zitten. 'Ons' mannetje beschouwt dat echter als zijn bewakingspost en duldt geen indringers! Benieuwd of het verleggen van dit vlotje naar het andere eind van de plas enig effect zal hebben. Er werden weinig *zwarte stern*en gezien: slechts af en toe op Kluizen, Doornzele, Eke Tweelingsput en eenmaal één exemplaar op het Leeuwenhof (24 mei).

Uilen, bijeneter en zangvogels

Tot en met 1 mei pleisterde nog een *velduil* op Doornzele. Op 8 april vloog er één over de Reymeren te Merelbeke. In de polder langs de Notelaarstraat te Boekhoute werd een exemplaar waargenomen op 19 april.

Ze zijn er terug! Op vrijdag 23 mei konden we vaststellen dat de *bijeneters* aangekomen waren op 'hun' zandberg in het Puyenbroek te Wachtebeke. Aan hun graafwerken te zien, zaten ze er blijkbaar al enige dagen! Er waren zes vogels aanwezig, hopelijk zijn er ondertussen al meer! Wij zullen aansturen op de realisatie van een vaste broedwand op deze plek bij het Provinciebestuur, de eigenaar van het terrein. Als het aan ons ligt met poeltjes ernaast, zodat zij daar naar believen libellen en ander lekkers kunnen vangen. Met de plaatselijke natuurwacht werd ervoor gezorgd dat gedurende dit broedseizoen geen storende werken meer plaatsvinden op de broedplaats. Op 25 mei werd er één exemplaar gehoord boven het Heidebos, mogelijk één van deze vogels? Op 16 mei was nabij het kasteel van Ooidonk trouwens ook al een overvliegend exemplaar gehoord.

Op 3 mei zat een *draaihals* op het Leiepad in de Bourgoyen. Dit voorjaar werden enkele pleisterende *roodkeelpiepers* gezien: op Doornzele op 23 en 24 april en op Callemansputte op 10 mei.

Het lijstje waarnemingen van *beflijster* is behoorlijk lang dit voorjaar: drie exemplaren te Wachtebeke (Maaibos) op 9 april, één te Destelbergen van 7 tot 12 april, twee te

Zaffelare en één te Wondelgem op 15 april, een groep van vier en één van vijf in de Latemse meersen op 16 april, op de Ethylvlakte op 17 april, twee in de Bourgoyen op 18 april, maar liefst dertig te Wachtebeke op 21 april, en ook één te Doornzele en in de Putten te Melsen, en tenslotte drie exemplaren te Lochristi op 22 en 23 april. Geheel onverwacht was de zingende *Cetti's zanger* te Doornzele. De vogel zingt aan de monding van het Molenvaardeke in de struiken op de verstevigde oever. Vanaf midden Frankrijk is zijn aanwezigheid in dergelijke biotopen niet ongewoon. Bij ons kennen we hem echter vanuit de mooiere gebieden zoals Harchies of de duinen. Deze zuidelijke soort zit in onze streek aan de absolute noordgrens van zijn areaal. Dit jaar zijn er iets meer waarnemingen in Vlaanderen, al betekent dit nog altijd maar een tiental koppels.

De *sprinkhaanzanger* laat het een beetje afweten tot nog toe: een zangpost te Eke op 26 april, vanaf 20 april een zangpost op Malem, sinds 25 mei één in de Bourgoyen (Meerskant) en een waarneming uit Melsen, de Putten, op 25 mei. Een *snor* bezette opnieuw een territorium langs de Rode Geul te Assenede, de enige dit jaar in de regio. Ooit een broedvogel in Gent, nu uiterst zeldzaam als doortrekker, is de *grote karekiet* die op 11 mei te Merendree (Durmen) gehoord werd. Op 25 mei werd van de Kluisdokken te Doornzele een *waterrietzanger* gemeld. Deze oostelijke soort wordt bij ons niet jaarlijks opgemerkt!

De eerste *wielewaal* vloog over de Brugse Vaart te Merendree op 27 april. In de Scheldevallei waren ze pas vanaf een stuk in mei goed te horen.

We ronden dit overzicht af met de waarneming van een mannetje *bonte vliegenvanger* te Vinderhout, Duivelsputgemaal, op 25 april.

En hoe anders besluiten dan met een enorm woordje van dank aan iedereen die waarnemingen bezorgde, via de website, het boekje in de schuilhut in de Bourgoyen of wat dan ook!

